

Høringssvar fra Næringsforeningen i Tromsøregionen – NOU 2026: 9 Veien mot et bedre og mer forutsigbart skattesystem

Næringsforeningen i Tromsøregionen (NFTR) viser til Finansdepartementets høringsbrev av 24. juni 2026 og takker for muligheten for å gi innspill på Veien mot et bedre og mer forutsigbart skattesystem. NFTR er den største næringsforeningen i Nord-Norge og representerer over 720 medlemsbedrifter i Tromsø, Karlsøy, Balsfjord, Lyngen og Storfjord.

Vi konsentrerer høringssvaret om eier- og kapitalbeskatningen. Det er den delen av rapporten som betyr mest for mange av medlemmene våre, og der Norge på flere områder skiller seg fra våre naboland. Vi vil samtidig løfte enkelte konsekvenser av kommisjonens forslag som er særlig relevante for næringslivet i Tromsøregionen og Nord-Norge.

Våre hovedkonklusjoner

- Formuesskatten bør avvikles, slik at norske eiere får samme vilkår som utenlandske investorer i Norge.
- Hvis formuesskatten likevel videreføres, bør satsen ikke være høyere enn kommisjonens laveste alternativ, 0,25 prosent, med nullsats for arbeidende kapital i næring.
- Utbytteskatten bør reduseres fra 37,8 til om lag 25 prosent, på linje med OECD-snippet.
- Fritaksmetoden bør videreføres uendret, i tråd med kommisjonsflertallet, uten innsnevring mot porteføljeinvesteringer. Skjermingsfradraget bør kunne utbetales når investeringen gjøres, i stedet for å trekkes fra i senere utbytte.
- Exit-skatten bør avvikles, eller som minimum endres slik en samlet kommisjon foreslår. 12-årsregelen bør oppheves i tråd med mindretallets forslag.
- Selskapsskatten på 22 prosent kan videreføres, men Norge må følge utviklingen i nabolandene tett og være klar til å reagere dersom de reduserer selskapsskatten ytterligere.
- Vilkårene for ansattopsjoner i gründer- og oppstartsselskaper bør forbedres vesentlig.
- Hvis verdsettelsesrabatten på akvakulturtillatelse fjernes, bør også grunnrenteskatten på havbruk avvikles.
- Den reduserte merverdiavgiftssatsen på overnatting og persontransport bør ikke økes. Dette er særlig viktig i en reiselivsregion og landsdel med lange avstander og få alternative transportformer.

Et forlik må gi reelle lettelser

Vi støtter målet om et bredt og varig skatteforlik. Hyppige endringer i skatter og avgifter gjør det vanskeligere for bedrifter og investorer å planlegge langsiktig og øker risikoen ved investeringer i Norge.

Forutsigbarhet er likevel ikke nok i seg selv. Et skatteforlik må også bidra til et samlet skattenivå som gjør det attraktivt å starte, investere, bygge og eie virksomheter i Norge. Skal et forlik få reell betydning for norsk næringsliv, må det gi faktiske lettelser og bedre vilkår for norsk privat eierskap.

Formuesskatten

I dag må formuesskatten betales uavhengig av om bedriften går med overskudd. For eiere som har store deler av formuen bundet i selskapet, kan skatten måtte finansieres gjennom utbytte, lån eller salg av eierandeler. Utbytte for å finansiere formuesskatten utløser samtidig utbytteskatt og reduserer kapital som ellers kunne vært brukt til investeringer, utvikling og nye arbeidsplasser. Selskaper med eiere i formuesskatteposisjon står ifølge Ny Analyse for om lag 69 prosent av de ansatte og 86 prosent av selskapsskatten i norske privateide selskaper utenom olje og gass. Formuesskatten berører dermed virksomheter som står for en betydelig del av sysselsettingen og verdiskapingen i norske kommuner.

Hvis formuesskatten videreføres, mener vi at den delen av selskapsverdiene som i realiteten representerer en latent skatteforpliktelse til staten, må holdes utenfor skattegrunnlaget. Kommisjonen foreslår samtidig å fjerne flere verdsettelsesrabatter. Avhengig av nivået på formuesskatten kan summen av endringene få betydelige konsekvenser for kapitalintensive og lokalt eide bedrifter. Vi mener derfor departementet bør synliggjøre hvordan forslagene samlet vil slå ut for typiske norske, lokalt eide bedrifter før det konkluderes.

Utbytteskatt, selskapsskatt, fritaksmetode og skjermingsrente

Den samlede marginalskatten på utbytte, inkludert selskapsskatt, har økt betydelig siden skattereformen i 1992. Kommisjonen foreslår å holde skattesatsen på aksjeinntekter uendret. Vi mener dette ikke er tilstrekkelig.

Avstanden mellom skatt på norsk og utenlandsk eierskap er blitt for stor. Utbytteskatten bør derfor reduseres mot OECD-nivå på om lag 25 prosent.

Vi støtter at selskapsskatten videreføres på 22 prosent, forutsatt at formuesskatten avvikles eller settes til laveste sats i kommisjonens foreslåtte intervall. Norge må samtidig følge utviklingen i våre naboland tett og være klar til å reagere dersom de reduserer selskapsskatten ytterligere. Vi støtter kommisjonsflertallet i at fritaksmetoden ikke skal innsnevres mot porteføljainvesteringer. Fritaksmetoden er en sentral del av et velfungerende skattesystem for investeringer og eierskap, og en innsnevring vil skape ny usikkerhet.

Vi støtter også at skjermingsrenten knyttes til renten på tiårige statsobligasjoner. I tillegg mener vi at skjermingsfradraget bør kunne utbetales når investeringen gjøres, fremfor å komme til fradrag først ved senere utbytte.

Exit-skatt og grunnlagsutvidelser

Exit-skatten kan påvirke både hvor gründere velger å etablere og utvikle selskaper, og muligheten norske selskaper har til å vokse internasjonalt. Vi mener exit-skatten bør avvikles. Som et minimum bør endringene som en samlet kommisjon foreslår gjennomføres, og 12-årsregelen oppheves i tråd med mindretallets forslag.

Vi fraråder også å innføre realisasjonsbeskatning ved overføring av næringsformue til stiftelser. I Sverige og Danmark har eierstiftelser bidratt til at store selskaper har forblitt på nasjonale hender over generasjoner. Norge bør legge til rette for langsiktig norsk eierskap, ikke gjøre denne eierformen mindre attraktiv.

Vi advarer generelt mot at reduserte skattesatser finansieres gjennom nye grunnlagsutvidelser som svekker norsk eierskap. Slike utvidelser kan bli stående også dersom satsreduksjonene senere reverseres.

Konsekvenser for næringslivet i Tromsøregionen

Lokalt eierskap i nord

Lokalt eierskap har stor betydning for Tromsøregionen. Eiere av små og mellomstore, unoterte bedrifter har gjerne store deler av formuen bundet i virksomheten og vesentlig dårligere tilgang til kapitalmarkedene enn større og børsnoterte selskaper.

Når kapital trekkes ut av selskapet for å dekke eierbeskatning, reduseres samtidig bedriftens mulighet til å investere, ansette og utvikle virksomheten videre. Over tid kan skattebelastningen også bidra til økt press for salg til større nasjonale eller utenlandske eiere. Når eierskapet flyttes, kan også beslutningsmyndighet, kompetanse og kapital flyttes ut av landsdelen.

I nord kommer i tillegg en dimensjon som vi mener bør få større oppmerksomhet.

Nordområdenes økte sikkerhetspolitiske betydning gjør robuste lokalsamfunn og et sterkt, lokalt og norsk næringsliv særlig viktig. Vi mener derfor at betydningen av lokalt og norsk eierskap i nord også bør inngå i vurderingen av fremtidens skattesystem.

Reiseliv og persontransport

Tromsø er en av Norges viktigste reiselivsdestinasjoner, og reiselivet er en betydelig vekstnæring i regionen. Samtidig er store deler av bransjen sesongavhengig og har lave marginer.

I dag har blant annet overnatting og persontransport en redusert merverdiavgiftssats på 12 prosent. Skattekommisjonen foreslår å øke denne satsen til 15 prosent. Kommisjonen åpner også for at satsen kan økes til ordinær merverdiavgift på 25 prosent dersom det i et samlet skatteforlik ønskes større lettelser i andre skatter eller en ytterligere forenkling av merverdiavgiftssystemet. Næringsforeningen i Tromsøregionen går imot både en økning fra 12 til 15 prosent og en eventuell økning til 25 prosent for overnatting og persontransport.

For reiselivsnæringen vil en avgiftsøkning enten måtte veltes over på kundene eller belastes bedriftenes marginer. I perioder med lavere etterspørsel og sterk internasjonal konkurranse vil muligheten til å øke prisene være begrenset.

For persontransport er den geografiske dimensjonen særlig viktig. I Nord-Norge er fly, hurtigbåt og buss i mange tilfeller nødvendige transportmidler for både privatpersoner og næringsliv. Lange avstander og få reelle alternativer gjør at høyere merverdiavgift på persontransport vil innebære en ekstra kostnad ved å bo, arbeide og drive virksomhet i nord.

Vi støtter samtidig forslaget om å innføre avgifts- og registreringsplikt for plattformer som formidler korttidsutleie av fast eiendom. Det kan bidra til likere konkurransevilkår mellom tradisjonelle overnattingsbedrifter og private utleieaktører.

Sjømat og havbruk

Sjømatnæringen er en bærebjelke i mange kystsamfunn i Troms og har stor betydning for arbeidsplasser, eksportinntekter og aktivitet langs kysten.

Havbruksnæringen omfattes i dag av både formuesskatt, utbytteskatt og grunnrenteskatt. Kommisjonen foreslår i tillegg å fjerne verdsettelsesrabatten på 75 prosent for akvakulturtillatelser.

En slik endring vil særlig kunne få konsekvenser for mindre, ikke-børsnoterte og lokalt eide oppdrettsselskaper, der store verdier er bundet i virksomheten. En høyere formuesverdsettelse kan øke behovet for utbytte og dermed redusere kapitalen som er tilgjengelig for investeringer og videre vekst.

Vi mener, i likhet med Næringsforeningene i Norge, at dersom verdsettelsesrabatten på akvakulturtillatelser fjernes, bør grunnrenteskatten på havbruk avvikles.

Bygg, anlegg og eiendom

Tromsøregionen har stort behov for nye boliger og næringsarealer, samtidig som utbyggingstakten allerede er lavere enn behovet tilsier. Det gjør konsekvensene av endringer i beskatningen av eiendom særlig relevante for vår region.

Kommisjonen foreslår blant annet å øke formuesverdien av næringseiendom fra 80 til 100 prosent av markedsverdi. Kommisjonen foreslår også å innføre generell merverdiavgift på utleie av næringseiendom.

Eiendomsutvikling krever store investeringer og binder kapital over lang tid før et prosjekt gir inntekter. En økning i formuesverdsettelsen av næringseiendom kan derfor redusere det økonomiske handlingsrommet for lokalt eide eiendoms- og utviklingsselskaper og svekke deres evne til å investere i nye prosjekter.

Generell merverdiavgift på utleie av næringseiendom vil samtidig innebære en reell merkostnad for leietakere som ikke har full fradragsrett for merverdiavgift, blant annet innen deler av helse, utdanning og finans.

NFTR fraråder derfor både å øke formuesverdsettelsen av næringseiendom fra 80 til 100 prosent og å innføre generell merverdiavgift på utleie av næringseiendom. Vi ber departementet særlig vurdere hvordan disse forslagene samlet kan påvirke investeringer, bolig- og næringsutvikling og lokalt eierskap i regionale markeder som Tromsø.

Teknologi og gründere

Tromsø har et voksende gründer- og teknologimiljø med utgangspunkt blant annet i UiT Norges arktiske universitet og flere sterke kunnskapsmiljøer.

Vekstselskaper kan få høy verdsettelse lenge før de går med overskudd eller har positiv kontantstrøm. For eierne kan formuesskatt derfor innebære en skattebelastning uten at selskapet har overskudd som gjør det naturlig å ta ut utbytte.

Samtidig konkurrerer bedriftene i Tromsøregionen nasjonalt og internasjonalt om spesialisert kompetanse. Gode og konkurransedyktige ordninger for ansattopsjoner kan være et viktig virkemiddel for at unge vekstselskaper skal kunne tiltrekke og beholde nøkkelpersonell. Vi støtter derfor en vesentlig forbedring av vilkårene for ansattopsjoner i gründer- og oppstartsselskaper. Ambisjonen bør være et regelverk som gjør Norge konkurransedyktig med de beste ordningene i våre naboland.

Norge trenger et skattesystem som gjør det attraktivt å etablere, eie, investere og utvikle virksomheter her over tid. En konkurransedyktig eier- og kapitalbeskatning vil kunne bidra til økt verdiskaping, flere arbeidsplasser og høyere skatteinntekter over tid.

For Tromsøregionen handler dette også om muligheten til å bygge sterke lokalt eide selskaper, skape arbeidsplasser og sikre at kapital og beslutningsmyndighet blir værende i landsdelen. Vi støtter målet om et bredt og varig skatteforlik, men et slikt forlik må innebære reelle forbedringer for norsk privat eierskap. Finansieringen må ikke hentes gjennom nye grunnlagsutvidelser som svekker den samme eierkraften reformen skal styrke.

Med vennlig hilsen

Sigrid Mogård-Jansen

Direktør

Næringsforeningen i Tromsøregionen

Fredrik Olsen

Næringspolitisk rådgiver

Næringsforeningen i Tromsøregionen